

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nerăscuțite nu se
primesc.
Manuscrise nu se restituie.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIPOURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenthaler & Emmerich
Lerner, Heinrich Schalek, A. O-
pellik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Elekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII) Brassébet-körút.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 16 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în Brașov:
Abonamente pentru Austria-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 8 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 15 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
străinătate și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
bărgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu d-nul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 8 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înaintea.

Nr. 202.

Brașov, Duminică 20 Septembrie (3 Octombrie)

1909.

„Cartea de aur.“

Poveștile trecutului.

Intr-un timp scurt, aproape prea scurt pentru un material atât de vast, greu de adunat și de publicat cu grijă, a apărut, volumul V., din „Cartea de aur“ a d-lui T. V. Păcășianu, cuprinzând, nu chiar complet, și prea restrâns la „țările de sub domnia Coroanei sfântului Stefan“ (ca să nu zicem „Vereinigte Staaten von...“) dacă ne gândim că tocmai în acea epocă aveam mai strânse relații cu România, bunăoară „Liga“ înființată tocmai în anul 1871, de care nu se face amintire — documentele privitoare la evenimentele politice din anii cei mai însemnați ai vieții noastre politice, ciclul parlamentar 1869—72.

Deși aceste documente sunt luate după cum au fost publicate la timpul lor, fără a se îndrepta limba lor greoaie, adesea falsă, și deși ele sunt publicate mai mult numai ca o colecție de muzeu, fără de-a stăruie mult asupra legăturii între ele, asupra efectului ce l-au avut, și asupra cauzelor de natură mai intimă, personală, ce le-ar explica mai interesant și mai prețios alcătuirea — pentru care scop s-ar fi putut utiliza corespondențe, și memorii ca cele rămase dela Dr. I. Rațiu, și s-ar fi putut culege amintiri din gura bătrânilor noștri — cartea are o deosebită valoare pentru importanța evenimentelor ce tratează, pline de povești, iar cel ce publică cartea merită recunoștința noastră deplină pentru osteneala ce a avut.

Odată merită recunoștința tuturor, cari atât de mult simțim lipsa continuității politice, a tradițiilor, și cari atât de puțin cunoaștem chiar și istoria noastră mai de aproape, și ne trudim a ne scăpa din puterile proprii din acest hal păgubitor, la care suntem fatal osândiți în urma unui sistem politic detestabil, ce s-a vârat și în instrucția dela școalele medii

„nemaghiare“. O carte bună, de aur, suplinește tradiții.

Cu deosebită recunoștință suntem noi, tinerii gazetari, lipsiți de timpul fizic de a face cercetări întinse înșine, și veseli prin urmare de a le găsi de-a gata; și o deosebită mândrie ne cuprinde pe noi, cei angajați în jurul acestui ziar, văzând că cea mai mare parte a materialului din „Cartea de Aur“ au dat-o coloanele sever controlate și cu multă grijă de a petrece cu atenție tot ce se întâmplă în lumea românească redactate, ale „Gazetei Transilvaniei“ a Mureșenilor. Gloria trecutului se cunoaște din munca urmașilor, ai căror puternic razim este acea glorie.

Dar mai presus decât mândria și foloasele particulare ale noastre, sunt multele povești ce se desprind din agitata epocă a anilor 1868—72, cu mulțimea ei de apeluri, de memorande și memorii, de încercări și neisbiri de organizare, de particularism provincial, de „loialitate“ moleșită, de-o mare lipsă a unei autorități generale superioare, de o rușinoasă nesiguranță în a croi și a urmări un plan mare pentru timpuri îndelungate, însă cu entuziazmul acela visător și gălăgios totodată, care totuși, într'un și pentru un moment dat, știa să adune pe toți sub aceiaș flamură și înainte de toate cu acele intenții frumose și bune din cari n'ar fi stricat să mai rămână câteva moștenire și generațiilor de azi. Cu un cuvânt o epocă, în care ne molipsiserăm și noi, cu totul, de politica maghiară a gravaminelor și a discuțiilor de drept public.

Cu toate că nu mult ne doare de soarta unei astfel de politici — nereale — și cu toate că totdeauna vom continua a ne emancipa de sub ea, nu-i iertat să o ignorăm ci trebuie să căutăm a-i înțelege poveștile, fie ele cât de triste. Vom stăruie deci asupra lor cu proxima ocazie, căci de-vinga noastră este ca și a generalilor buni: Totdeauna cu un ochi înapoi,

când dai îndrăzneț înainte — dacă nu vrei să te pomenești cu surprize, sau pe căi greșite!

La situație. Aceiași nesiguranță și desorientare în politica internă a țării, ca și mai înainte. Nici audienței apropiate a ministrului Kossuth nu se mai dă importanța de mai înainte, deoarece se presupune că nici ea nu va aduce o hotărâre definitivă. După știrile mai nouă coroana e decisă să încredințeze o persoană neutră, nu însă pe Lukacs, ca să reia după audiența lui Kossuth tratările cu partidele coaliției. »Az Uj-ág« e informat că Wekerle a cerut Maj. Sale pentru toate eventualitățile un decret, prin care, dacă ședința camerei din 5 Octombrie va fi prea furtunoasă, să amâne din nou ședințele dietei.

»Neue Freie Presse« află din cercurile bine informate, că este cu totul exclus ca împăratul să accepte propunerile ce i-se vor face de către Kossuth și aceasta nu pentru că împăratul nu ar avea încredere în partidul kossuthist, ci pentru simplul motiv că proiectul lui Kossuth nu-l aprobă pe deplin împăratul. Partidul kossuthist vrea să-și rezerve dreptul de a indica acele persoane, din rândul cărora împăratul ar urma să-și aleagă bărbaiții de încredere în viitorul cabinet. Prerogativele împăratului ar deveni problematice în acest caz.

Propunerea partidului kossuthist diferă foarte mult de propunerea lui Lukacs și de aceea nu e nici o speranță ca planul lui Kossuth să fie acceptat. E foarte puțin probabil ca împăratul să consimtă ca să se facă pregătiri pentru înființarea băncii independente.

Din toate proiectele supuse împăratului, nici unul nu e lipsit de defecte. Proiectul lui Wekerle s-ar putea primi dacă l-ar recomanda și Kossuth. În ce privește planul lui Kossuth împăratul de sigur l-ar accepta, dacă acest plan s-ar fi înaintat de partidul 67-ist, iar nu de partidul kossuthist. În acest caz împăratul ar putea primi lupta cu partidul 67-ist, fără de a fi nevoit să facă sacrificii.

Împăratul stăruie să se găsească o formațiune care ar fi sprijinită de Wekerle, Andrassy, Kossuth și Apponyi. Acest lucru e însă foarte îndoielnic.

Cehii și Germanii nu se pot împăca. Marii proprietari constituționali și conservativi din Bohemia au făcut o încercare de apropiere între partidele germane și cehe, cu toate că deputații germani au re-

fuzat în mod categoric ordinea propusă de Cehi. Deputații germani au ținut o conferință, la care a asistat și contele Nostitz împreună cu principele Rohan. Aceștia din urmă s'au prezentat după conferință la principele Lobkovitz spre a se constătuie dacă nu ar fi oportun, ca cu tot flascașul de până acum să se mai facă o încercare în privința redeschiderii dietei cehe în timpul acestei consfătuiri s'a anunțat că Cehii își mențin ordinea de zi. Aceasta s'a comunicat și deputaților germani, cari au declarat că sub astfel de împrejurări nici vorbă nu poate fi de redeschiderea dietei. Principele Lobkovitz a declarat, că renunță de a mai face încercări de împăcare. Deci nu e nici o speranță, că situația se va mai putea ameliora.

D-l Dr. T. Mihali despre situație.

Un redactor al ziarului »Reichspost« a avut o convorbire cu Dr. T. Mihali asupra situației politice din Ungaria și asupra partidului kossuthist-român. Dânsul a spus că criza actuală pare a fi începutul desființării dualismului, cel puțin a dualismului vechiu. Partidele maghiare ale noului parlament de siguriși vor da toate silințele ca să probeze, că dualismul kossuthist este acela prin care se poate menține poziția de mare putere a monarhiei, mai bine ca cu ori care dualism. Această aparență însă numai atunci va putea să dispară, când se va introduce în parlamentul ungar o reformă electorală ca aceea a parlamentului austriac.

Vorbind despre partidul moderat român, d-l Mihali a declarat că ideea formării unui partid kossuthist român, sau mai bine zis atragerea Românilor în tabăra kossuthiștilor, este exclusă în momentul de față. Babeș, Burdia, Siegescu și tovarășii lor se bazează exclusiv numai pe puterea coaliției, ceea ce reiese și din alegerea dela Caransebeș, unde Siegescu a fost ales numai grație unor mijloace ne mai auzite în Europa, cari din păcate totuși sunt posibile în Ungaria.

Dacă coaliția sau partidele 67-iste și 48-iste vor mai rămâne încă mult timp la putere, Românii de sigur se vor transforma în ariviști și atunci nu va trebui să ne prindă mirare că și Românii cu caracter

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Intre El și Ea.

De S. Tamba.

Ea: Mare porc ai avut azi bărbătelule.

El: Pentru —

Ea: Pentru că, dacă nu venia la noi madam Parachivescu, puteai plânge acum deasupra cenușei scumpilor tăi filosofi.

El: Nu te-nțeleg.

Ea: Eram tocmai cu ei în mână lângă sobă, gata de a mai cruța din lemne, când a intrat madam Parachivescu, zădărnindu-mi planul și bucuria de a-i vedea prefăcându-se în limbi de foc.

El: Poate nu ți-e bine? —

Ea: Ba mai bine nu m-am simțit niciodată.

El: Ei apoi —

Ea: Ei apoi nu pot tolera în casa mea mitocani ca filosofi tăi, cari îți aruncă-n față — negru pe alb — că omul, cap'd-opera Dumnezeirii, e un »dobitoc răzător.«

El: Ha-ha-ha!... Cine te-a pus să i răstoești?

Ea: Dracul.

El: Așa-i, când își vără omul nasul, unde nu-i fierbe oala.

Ea: Cum, nu-mi fierbe oala?...

El: Apoi eu vărătu-mi-am vrodată nasul, în oalele tale de pe foc? Adecă pardon! — vorba vine — căci și tu tot atât de puțin știi ce fierbe în ele, ca și mine, până ce nu le aduce bucătăreasa conținutul pe masă.

Dar în jupoanele, fâinurile și parfumările tale cotrobăit-am eu vr-odată?...

Ea: Parfumurile nu-s cărți de filozofie.

El: Pentru mine filozofii aceia sunt tocmai ceea ce sunt pentru tine sticlele cu parfum. Și-apoi, ca să nu ne prea depărtăm de chestie, n-are doar dreptate filozoful, când spune, că suntem »dobitoace răzătoare?«

Ea: Aaaaa!... va să zică cântați pe aceeaș strună. Eu, așadar, în ochii matală, d-le, sunt un dobitoc răzător?...

El: Nu numai tu, dragă, dar și ma-

dam Parachivescu și eu și toți ai noștri și toate ale voastre.

Ea: Dar știi, musiu, că te-ntreci cu gluma? Dacă mai îndrăznești să mi-o mai spui odată în față, sunt în stare să-ți scot ochii.

El: Va să zică ai dovedi ad oculos adevărul celor afirmate de filozof.

Ea: Iți cunosc multe scăderi și păcate, dar mojie încă nu te-am cunoscut.

El: Dobitoc, frate, ce mojie!...

Ea: Toată lumea știe că oamenii sunt făcuți după chipul și asemănarea lui Dumnezeu și te-ai găsit tu și cu scrintitul tău de filozof să luați opera lui Dumnezeu în deșert.

El: Dacă este rușine și în cer, atunci bunul Dumnezeu a trebuit să se înroșiască până după urechi auzându-te, că voi sunteți după chipul și asemănarea lui.

Ea: De ce?

El: Cugetă-te numai de pildă: la madam Parachivescu, pretina ta, — la făina și vopseaua de pe obraz, la pălăria cât Vinerea cea mare, la grădina de zarzavat de pe ea, la mijlocul strivit în chin-gile corsetului, la coturnele de gumă, la

flinticurile cari zboară după ea, la roatele cerceilor, și la degetele ferecate în aur și petrii scumpe, la arcurile și ghemurile din frizură; sau —

Ea: Am auzit de-ajuns din dicționarul necuviințelor. Ce vrei să spui cu acestea?

El: Ce să spun? Așa-ți închipui tu pe Dumnezeu?

Ea: Aoloooo... Unde dai și unde creapă! Ei bine, va să zică noi nu ne deosebim prin nimic de dobitoace?...

El: Cum nu!...

Ea: Prin ce?

El: Prin aceea, că noi suntem dobitoace încălțate, iar celelalte sunt desculțe, sărmanele.

Ea: Foarte frumos! Și-atâta tot?...

El: Cealaltă deosebire ți-a spus-o filozoful.

Ea: Care deosebire?

El: Că dobitoacele încălțate pot și rade pe când cele desculțe n-au fost învrednicite de darul acesta.

Sau, poate, tu ai văzut vr-un dobitoc răzând?

reproșabil vor trece în tabăra kossutistă sau în alt partid.

Poporul român a fost în totdeauna dinastic și mai imperialist ca însuși împăratul. Vechiul regim e însă aproape de sfârșit și de aceea și steaua partidului moderat român va apune în curând. Odată cu căderea 67-iștilor sau kossuthiștilor vor dispărea și toți partizanii lui Babeș.

Vorbind de memoriul publicat în ziarul »Reichspost« deputatul Mihalyi a spus că acel memoriu caracterizează spiritul autorilor săi, cât și al bărbaților de stat maghiari și mijloacele politice ce se întrebunțază de dânșii.

Deputatul Mihalyi a mulțumit ziarului »Reichspost« pentru demascarea ariviștilor. A terminat astfel :

De 42 de ani se cultivă prin școală, presă și în viața publică încrederea în sine a Maghiarilor, o încredere care a ajuns aproape de grandomanie.

În ce privește legea electorală, toți politicienii maghiari, de la Tisza până la Justh, și-au dat toate silințele ca să creieze o lege favorabilă Maghiarilor, spre a le asigura majoritatea în parlament.

Toți politicienii maghiari urmăresc aceeași țintă. Acest lucru se poate constata prin compararea soluțiilor propuse de Wekerle, Andrassy și Kossuth.

Vorbind despre rezolvarea crizei, deputatul Mihalyi a spus, că Coroana nu se va mai lăsa să fie indusă în eroare. Este o dovadă de înțelepțenie că Monarhul a introdus votul universal în Austria și a cerut să fie introdus și în Ungaria. D-l Mihalyi e de părere că dualismul numai atunci se va putea salva, dacă se va introduce și în Ungaria votul universal.

Adunarea generală a Oltenilor păcăliți.

Făgăraș, 29 Sept. 1909.

Adunarea generală municipală de toamnă a comitatului Făgăraș a fost convocată și s'a ținut Marți în 28 Sept. e. n. O zi aceasta cum nu se poate mai nepotrivită pentru împrejurările noastre, căci în 27 e ziua Crucii, când preoții și învățătorii din întreg comitatul umblă cu crucea pe la casele credincioșilor. Deci se poate explica pentru ce membrii, mai ales din partea de sus a comitatului au absentat pe 28. Iar de a veni la consultarea prealabilă pe Sept. 27, nici vorbă. Pare că anume s'a ales de d-l prefect Szell ziua aceasta. Pe de altă parte s'a îngrijit, ca membrii jidani-maghiari să vie toți chiar și cei cari acum locuiesc prin Cluj, Sibiu etc.

Cu toate acestea membrii români s'au prezentat în număr destul de frumos.

Obiecte mai interesante au fost: raportul vice-comitelui, concluzul comitatului Haromszék privitor la votul universal și alegerea unui prim-pretore în cercul Șarcaia, în locul abzisului Mihail Bardosi.

Prin abuz de procedură chiar și aceste trei obiecte s'au rezolvat, cum a dorit fișpanul.

La raportul vice-comitelui nu s'a putut face nici o discuțiune, căci comitele

suprem îndată după cetire, pe neaizite, l'a enunțat de primit și membrului Dr. N. Șerban, sub acest pretext, nu i-a dat cuvânt. Zădarnică a fost protestarea, căci și dacă l'a enunțat, aceasta s'a făcut numai unguerește, pe când statutul comitatens dispune enunțarea și românește, comitele suprem și-a făcut urechia toacă, și n'a mai dat nimănui cuvânt.

Venind la ordinea zilei alegerea de funcționari, comitele suprem își denuștește trei mameluci în comisiunea candidatoare. Și nici nu-i pică ultimul cuvânt și d-l nostru alișpan Alexandru Belle, ca călcat pe bătăture se scoală și după înțelesul avut, ori porunca primită, propune pe ceilalți trei, între cari doi mameluci, iar dintre Români numai pe Dr. Șenchea.

Comisiunea candidatoare se retrage și având deja totul gata, abia trec bine 10 minute și revine, cu isprava făcută. A ignorat pe toți fișpanul, numărându-i concurenți și la postul de vichenotar al doilea candidază trei Unguri streini de comitat. Abia a avut timp d-l avocat Dr. Vasi să înainteze cererea pentru votare secretă. Dar zădarnic, căci nefiind candidați români, votarea secretă din punctul nostru de vedere a fost iluzorie.

Apoi o altă apucătură, cu succes.

În ciclul trecut, comitele suprem nu s'a învoit — Doamne ferește — ca prim-pretorele Iuliu Dombradi să fie reales în Șercaia. L'a ales în Arpașul de jos. Însă înainte de a-și ocupa postul, a fost silit să abdică, pentru ca să fie denumit și pe urmă ales un favorit strein al fișpanului. Iar d-lui Dombradi i-s'a dat postul de prim vichenotar comitatens. Pentru a deveni acum acest post vacant s'a candidat și ales de protopretore al Șarcai d-l Dombradi, iar în locul dânsului fără îndreptățire și fără bază legală, comisiunea a candidat și în adunarea de azi s'a ales un alt favorit strein, importat de d-l fișpan Szell: un oare-care Darányi, despre care se zice, Dumnezeu știe, că ar fi un nepot de frate al actualului ministru de agricultură.

Dar contra întregirii postului de prim vice-notar, așa pe apucate și cu un necunoscut străin, Români s'au revoltat cu drept cuvânt. Membrul Dr. N. Șerban, a vorbit din inima tuturor Românilor când a spus fișpanului cum i s'a convenit, acele grele și adevărate vorbe, despre călcarea celor mai elementare principii de drept și de dreptate — față de fiii comitatului, pe cari sistematic, — deși vrednici și cu multă pregătire — îi desconsideră și înălătură. »Pe lângă drept și dreptate — zice d-l Dr. Șerban, deputatul, — mai e vorba domnului meu, și de cinste, pe care un om ce se respectă trebuie să o aibă totdeauna înaintea ochilor«. Și considerând că pentru postul de prim vice-notar, devenit vacant numai în momentul acesta, nu s'a scris, că nu s'a putut scrie concurs, și întregirea lui nu obvine, nici măcar în obiectele programei de azi, d-l deputat Dr. Șerban face propunerea ca întregirea prin alegere a acestui post să se ia dela ordinea zilei. Cade propunerea, iar membrii români indignați părăsesc sala de ședințe demonstrând în cea mai perfectă concordie. Zicem toți, toți membrii români, până la trei inși, au eșit totodată din sală. Numai trei cuvioase uscături mucigăite, trei preoți au rămas să fie martori cum își joacă, sub nasul lor, mendrele cei din gremiul comitatului. Pomelnicul răposăților părinți, cari și-au părăsit turma este: Ioan Fulicea, paroh în Șinca-veche, Gregoriu Pop, paroh gr. or. în Mărgineni și Ioan

Martin, paroh în Teleki-récese — Să trăiți părinților!

De pe Ol.

Mai primim un raport, din care scoatem următoarele drept completare :

Români au cerut referarea tuturor obiectelor și în limba română, la ce fișpanul declară, că în general nu admite, ci numai la anumite obiecte și la cererea expressă.

Ținuta fișpanului Szell a indignat foarte mult pe Români, deoarece a fost un drept și us vechiu până acum, că toate obiectele să se refereze în adunări și în limba română, și se lua proces verbal și în limba română.

Acum, fișpanul, voiește în mod samavolnic, și brusc, și cu forță, să scoată limba română, ca limbă protocolară, din adunarea municipală a comitatului Făgăraș.

Sperăm, că aceasta încercare despotică, care vatămă drepturile limbei române, va întâmpina cea mai strașnică și mai energică luptă, din partea membrilor români. Observ, că aici se răzbuună păcatul chiar al d-lui Șerban, care de multe ori, când unii membrii cereau referarea tuturor obiectelor și românește, striga, că nu e de lipsă, pentru că se recerea mult timp până la obiectele dorite de dânsul. La obiectul următor, cerându-se, fișpanul a ordonat referarea și în limba română.

Între adresele comitatelor streine a fost mai de interes cea a Treiscaunelor (Háromszék) pentru reforma legii electorale, în care se cere, că dreptul de vot să se dea numai Ungurilor neaoși. (Fajmgyar. Unde rămân atunci Jidovii, Sașii, Armenii și lițele maghiarizate?) Comitetul permanent a propus luarea la cunoștință.

Dr. Șenchea, cerând cuvântul, într-o vorbire mai lungă, combate cu puternice argumente adresa Háromszék-ului, și pledează pentru votul universal, egal și fără restricțiuni. *)

Terminând discursul d-l Dr. Șenchea face următoarea propunere :

»Adunarea municipală a comitatului ui Făgăraș, pretinde introducerea cât mai grabnică a votului universal, egal, secret, fără nici o restricțiune și votarea în comună«

»Totdeodată decide a înainta în privința aceasta o adresă către guvern și către dieta țării«.

Se scoală apoi membrul Nagy Lázár, și zice că sunt frumoase, foarte frumoase toate cele spuse de Dr. Șenchea, însă, e de părere, să lăsăm aceasta pe mâna celor de sus, căci ei vor ști ce să facă. Recitează apoi, în mod neînțeles, un vers românesc și șade.

Lui Nagy Lázár îi reflectează vehement Dr. Șenchea, făcându-l ridicol, încât chiar și Ungurii râdeau de el și se rușinau. Ii spune între altele, că concede, că cele spuse de dânsul (Dr. Șenchea) sunt prea înalte pentru d-l Nagy Lázár, deoarece nu este în stare să seridice peste cadrele înguste și joase ale unei sentințe bagatele judecătorești.

Așteptam cu totul altceva dela d-l Nagy Lázár, căruia îi place a se da câte odată, așa de paradă, de prietin al, Românilor. Se vede însă, că atunci când e vorba

*) Din lipsă de spațiu vom da numai în unul din numerele viitoare aceasta serioasă și bărbătească vorbire. — N. Red.

ba de român și de ungar, îl părăsește și pe d-l Nagy Lazar simțul de prietinie cât și cel de dreptate. A fost surprinzător, că nu s'a mai aflat nici un ungar, care să vorbească contra propunerii lui Dr. Șenchea.

Punându-se la vot, Români au rămas în minoritate.

Au votat contra propunerii lui Dr. Șenchea toți străinii: unguri, jidovi, sași, armeni, nemți, apoi toți funcționarii și cei români, în frunte cu d-l fiscal Dr. Micu, vicecomitele Dr. Popescu etc. și toți notarii de român, cari ei hotărâsc majoritatea și câțiva dascăli.

Și când te cugeți Doamne că unii dintre funcționari sunt aleși în cercuri curat românești!

Mai dureros a fost, că toți notarii, cari toți sunt români, fii ai acestui comitat și toți sunt aleși de popor, toți fără nici o excepțiune au votat contra propunerii, de a se da drept de vot poporului, care i-a ales și-i susține. Trist și dejositor rol. Dovadă totdeodată de terorismul fișpanesc, și de slăbiciunea lor.

Ar fi timpul să vină și d-nii notari și ceilalți funcționari la convingerea, că nu e pentru ei locul în adunarea municipală. Dar ar trebui ca și poporul să se îngrijească, că pe viitor să nu mai aleagă nici un funcționar, nici un notar și nici un străin mai mult în congregație.

Aici e în mare parte de vină și poporul alegător, că chiar și la alegerile municipale selasă corupți, ședuși și terorizați.

Adresa comitatului Hajdu, pentru secularizarea averilor bisericesti a fost pusă la arhiv.

La alegerea de funcționari Dr. Șenchea declară în plenu adunări, că candidatura s'a făcut contra dorinței exprimate de dânsul, deoarece dânsul a propus și a pretins, că la toate posturile să fie candidați și Români, cari toți au deplină calificăție, și fii ai comitatului. Asemenea a protestat și protestează contra eșeptuirii alegerii de l. vichenotar, deoarece nici concurs nu a fost publicat și nici în programul adunării nu este pus, cum prescrie legea și a fost usul până acum. Tot deodată a insistat să se observe uzul vechiu, conform căruia când protonotarul e ungar, l. vichenotar trebuie să fie român și vice-versa. Toate acestea însă d-l fișpan și comisia nu le-a luat în conșiderare, ci simplu le-a maiorizat, după ce îndată a și venit în sală.

La acestea fișpanul reflectează, că ar exista o decisiune a judecătoriei administrative, care îi dă dreptul a întregi orice post devenit vacant chiar și în decursul adunării, încă în aceeași adunare, fără escriere de concurs și publicare în program. — la deci răspunderea pentru toată procedura.

Punându-se la vot propunerea lui Dr. Șerban, cade.

Români amărați și indignați de procedura volnică a fișpanului, părăsesc sala adunării în mod demonstrativ!!

Din cei așa numiți »independenți«, singur Dr. Turcu »cel cunoscut după faptele-i românești« (?) și doi preoți rățăciți, au aflat cu cale să demonstreze, prin rămânerea lor în sală. Să le fie de bine. După depărtarea românilor ceata mamelucilor de tot neamul, au ales cu aclamație de vichenotar I pe unul Darányi.

E de observat, că purcederea fișpanului Szell, cu deosebire la întregirea posturilor din comitat, fi prin denumire, fie prin alegere, care tot un drac e, este în-

El: (gândindu-se) Ba.
 El: Ei, vezi, că are dreptate filozoful.
 Ea: Ce dreptate, omule?... Dar inteligența judecata, vorba —
 El: Ce inteligentă, frate?... Vorbește cu vr-un învățător nemaghiar din era coaliției și dacă nu ți-o spune, că într-un elefant sau maimuță se află mai multă inteligență ca-n mulți copii cu chip de om, — îmi arunc eu însumi filozofii în foc.
 Ea: Cum poți vorbi astfel de mirozenii!. Dobitoc și inteligentă!... Înțeleg să vorbești de dresură sau instinct, dar de inteligență?...
 El: Bine, frate, numește-o dresură, instinct sau cum îți convine, mi-e indiferent, dacă nu-ți convine cuvântul inteligentă, dar ceea ce am spus, susțin.
 Ea: Cum? Că sunt dobitoace mai cuminte, ca mulți copii?
 El: Hotărât.
 Ea: Ei, atunci n'ai fi atât de gentil să-mi înveți un dobitoc desculț, de al tău. Să vorbească, să scrie și să cetească? Deoarece vei admite, că pe un copil — în legea ta: un dobitoc încălțat, — oricât de

prost ar fi, cu trudă mare, tot îl poți învăța lucrurile acestea.
 El: O, da. Dar fiindcă sunt și oameni muți, pe cari, ori câtă trudă ți-ai da, nu-i poți face să vorbească, îmi dai voce, să conșider și eu dobitoacele amintite ca niște copii muți din naștere.
 Ea: Bine. Dar scrisul, ba și cetitul chiar — în felul lor — pot să-l învețe și muții.
 El: Așa-i. Înainte de a-ți răspunde însă în cestiunea aceasta, să-mi permiți, să te întreb și eu un lucru.
 Ea: S'auzim.
 El: Admiți principiul eredității și-al evoluțiunii?
 Ea: Natural.
 El: Ei, atunci de bună seama vei recunoaște și alevărul, că omul n'a fost totdeauna atât de inteligent, sau să zicem: cuminte cum e azi.
 Ea: Sigur, că nu.
 El: Așadar cum ai explica tu gradul cumințeniei, la care a ajuns omul de azi?
 Ea: Prin o desvoltare continuă din

tată în flu și din generațiune în generațiune.
 El: Foarte bine. Ei acum, draga mea, vei afla de lucru foarte natural, dacă atunci, când îmi ceri să învăț d. e. o maimuță, ceea ce aș învăța pe un copil, — să cer și eu dela tine, ca să-mi dai o maimuță ai cărei moși-strămoși au trecut prin toate fazele de desvoltare ale omului, cu influențele ce le-au exercitat asupra lui: casa părintească, școala, bisERICA, societatea.
 Ea: De unde să ți-o dau?
 El: Asta-i treaba ta. De altcum asta numai așa s'ar putea, ca să iai o păreche de maimuțe să le crești tu, cum ți-ai crește proprii tăi copii și apoi să lași cu limbă de moarte, că puiii acestora să fie crescuți tot așa câteva mii de ani. Și apoi când ne vom mai naște odată, peste câteva milenii, mă leg, c'o să-ți învăț puilul cel din urmă să scrie și să cetească mai repede de cum a-și învăța azi un copil sufletesc de al ministrului Apponyi, dacă voju mai putea atunci să deosebese maimuța desculț de cea încălțată.
 Ea: Cum ai venit la ideea asta?

El: Gândindu-mă la madam Parascchiescu și la teoria lui Darwin și văzând că —
 Ea: obraznicule!
 El: Ce frumoasă ești așa îmbujorată nu de solemeneli, ci de roșata naturală, fie răscolită măcar și de mânie.
 Vino să te sărut.
 Ea: Aaaa!.. Va să zică tot nu-s dobitoc.
 El: Ba cât de mare. Cine-ar fi crezut că tu le iai toate de bani buni.
 Ea: (Cu lacrimi de duioșie în ochi. U-ră-tu-le!.. Ți-ai răs de mine. Nu te sărut, decât dacă-mi promiți, că altădată n-o să mă mai iai din ciocul opinții...
 Și-o sărutare lungă, încăleștată pecetlui împăcare.
 El: (Cu ochii închiși). Vezi, pentru ce-i bună cearta?
 Ea: Să ai motiv de împăcare. (Abișoptind): U-ră-tu-le...

reputată contra Românilor. De când este span, nici un singur funcționar subaltern român n'a denumit, între ceilalți cu mare năcaz abia unul. Iar la alegeri precum vedem, nici în candidație nu-i lasă să ajungă. Pot fi mândri și mulțumiți abia, cari la venirea dânsului în comitat a protonotar și mai târziu se îmbulzeau a ruptul capului a-i câștiga prietina personală, în speranță la cine știe ce favoruri mici, personale, eventual de gheșeft.

Toate păcatele se răzbuună. Așa și acesta. Acum tot el le-a întors dosul.

Ca încheiere observ, că s'a accentuat în o parte abdicarea Românilor de membri în congregație și din comisiunile acestora.

Cred, că aceasta ar fi o tactică greșită, care nu duce la nici un scop.

Din contră, ar trebui ca toți Românii să se concentreze și grupeze pe lângă conducătorii lor probați, consecvenți, stabili și desinteresați, conduși totdeauna numai de binele și interesul obștesc românesc și formând o falangă bineorganizată și bine disciplinată să pornească cu toți o luptă hotărâtă și energică pe toate terenurile, față de noul sistem de administrație al d-lui fișpan, dușmănos Românilor și față de străini, cari trăind dela Români sunt la toate ocaziunile dușmani pe față. Altcum el își va face mendrele precum îi place și ne copleșesc cu totul.

Se cere deci dela unii membri mai mult interes, mai multă jertfă și mai multă de datorință.

Pp.

Organizarea Românilor bucovineni.

Duminecă la 26 Septembrie s'a făcut organizarea orașelor Suceava și Rădăuț, iar Dumineca viitoare se organizează districtul Rădăuțului, având a se alege în comunele rurale ale districtului delegații comunale prevăzute în statutul de organizare al partidului. În adunările ținute la Suceava și Rădăuți s'au votat următoarele soluțiuni :

Cetățenii români din vechea capitală Moldovei, întruniți astăzi la 26 Septembrie spre a-și alege reprezentanții lor în organizarea partidului român din Bucovina, își exprimă cea mai devotată aderență a lor față cu conducătorul Românilor bucovineni Dr. Iancu Flondor, căruia îi mulțumesc pentru că face organizarea neamului și pe care îl roagă să păsească și mai departe în fruntea națiunii române cu aceeași bărbăție, cu care a pășit și până acum ; iar față cu deputații desidenți a lui Iancu Flondor, își exprimă indignarea sa cea mai mare, că încă nu s'au reintors în partid și aprobă pe deplin cererea alegătorilor lor, ca să-și depună mandatul fără întârziere.

Alegătorii români din orașul Rădăuț, întruniți astăzi Duminecă în 26 l. c. pentru a-și trimite bărbății lor de încredere în organizația națională, exprimă atât d-lui Dr. Iancu cav. de Flondor cât și comitetului național adâncă lor recunoștință pentru munca serioasă, ce o prestează întru binele neamului și așteaptă ca să îndeplinească în timp cât se poate de apropiat organizarea, pentru care stăruiesc cu recunoscută dragoste de cauză.

STIRILE ZILEI.

— 19 Septembrie v.

Adelin de Germaine. Rar avem de înregistrat câte un eveniment muzical și câte o glorie obținută de artiști de la noi, iar de gloriile artiștilor străini de obicei avem o parte cam slăbuță. Se abat cei drept o mulțime de artiști, din toată Europa, însă cu aceștia o pășim de tot ciuștat, faima lor e în raport invers cu valoarea lor adevărată. Cu cât mai mare reclama, cu atât mai mari decepțiile, lași după reprezentare.

Astfel s'a întâmplat și de astădată. Numai cât întors: cât de modestă a fost reclama, și cât de fără pretenții apariția pe scena de concerte — d-șoara Adelin de Germaine se oprise numai în treacăt la Brașov — atât de grandios s'a arătat succesul și atât de meritată au fost aplauzele ce nu voiau să înceteze. În adăruț, tineră artistă, care trecea drept mistică de vârtuoasă încă la vârsta de 7 ani, a dovedit atâta dragoste pentru arta la pian, atâta sentiment și adâncire în felul ei de-a interpreta și atâta variație

și atâta brilarie în tehnica-i măestră ce învinge chiar și cele mai grandioase performanțe, încât uimirea ce a cuprins pe toți nu era ceva obișnuit chiar și în orașul acesta atât de iubitor de muzică. Succesele d-șoarei de Germaine merg crescând.

Aceleaș cuvinte măgulitoare putem spune și despre d-l prof. Kneisel, care și-a adevărat din nou faima de celebru virtuos în vioară.

Vom da un raport mai amănunțit despre acest eveniment muzical, și despre artiștii noștri, cari ne sunt o mândrie. Precum aflăm d-șoara Adelin de Germaine va mai da zilele aceste, la dorința generală, un concert.

Delegațiunile școlare noastre din Brașov s'au întrunit alaltăieri în ședință, rezolvând în deplină înțelegere un număr mare de agende importante. Înainte de a se intra în ordinea zilei s'a procedat la alegerea președintelui delegațiunilor. A fost ales cu unanimitate de voturi, d-l Dr. Nicolae Vecerdea, iar vicepreședinte d-l Dr. V. Saftu. De asemenea s'a întregit și numărul membrilor Eforiei școlare, în care figurau până acum numai doi membrii din partea bisericii Sf. Adormiri din cetate și anume, d-nii I. Pușcariu și I. Lengeru, ceilalți membrii dimisionând la timpul său. Eforia a fost întregită prin următorii reprezentanți ai bisericii comproprietare din cetate: d-nii Dr. I. Blaga, Dr. E. Dan, Dr. C. Solir și Diamandi Steriu.

Ne bucurăm că conflictul amenințator, ce a izbucnit acum câteva luni, la prima constituire a forurilor administrative școlare, între membrii celor două biserici comproprietare, a fost aplanat în mod fericit. În urma declarațiunilor demne făcute de d-nii Dr. N. Vecerdea și Dr. V. Saftu în numele reprezentanților celor două biserici avem firma speranță, că concilierea pacinică a reprezentanților celor două biserici este asigurată pe timp mai îndelungat.

Reprezentanța gimnaziului din Brad a ținut în 15 Septembrie v. ședință, la care a luat parte și d-l asesor consistorial Nicolau Ivan din Sibiu. Reprezentanta a hotărât, ca, înainte de toate, să se îngrijască a avea un loc mai pot ivit pentru zidirea gimnaziului. S'a hotărât a să cumpăra dela banca »Crișana« o mică grădină de 4 jugăre, pe care banca o dă gimnaziului pe un preț foarte moderat. Prin hotărârile aceste cestiunea gimnaziului din Brad, e luată în mână de consistorul din Sibiu însuși, — și e nădejde că încă în decursul iernii să se publice concurs de planuri, iar la primăvară se va putea începe zidirea noului edificiu.

Emil Babaș face proces ziarelor »Tribuna« și »Lupta«, pentru că stăruie asupra faimei ei și cum dânsul ar fi autorul memoriului din Reichspost, cu toată desmintirea ce a dat, și pentru că în chipul acesta îl insultă pe dânsul, compromițându-l înaintea publicului român. Hotărârea sa de a face procesul amintit, o aduce la cunoștința publicului maghiar, prin o scrisoare deschisă în ziarele maghiare. Sistem caransebeșian!

Proces de presă. Pe alaltăieri a fost fixată pertractarea procesului de presă intentat d-lui I. Russu-Șireanu pentru publicarea sa »Iobăgie«. Pertractarea nu s'a putut ținea fiindcă d-l Russu lipsiște de mai mult timp din țară.

La înmormântarea lui Thaly K. a rostit panegiricul Apponyi, ministrul, și a scos povește din istoria maghiară plină de înălțări, de rivalități și de încordări nefirești, cari au făcut totdeauna ca »o victorie să nu poată fi exploatăată încă în fund.« Familia decedatului a primit condoleanțe și de la Curtea Regală.

Secretar de stat în ministerul de finanțe este numit Alexe Pap în locul lui Kupez. Noul secretar este un om al cărui nume nu s'a prea amintit până acum.

Bucurie în familia imperială germană. Din Potsdam se anunță că soția moștenitorului german a dat naștere unui băiat.

Fraude. Poliția din Budapesta curentează pe Kabos Dezső și Berzeviczi István, cei doi directori dela institutul de credit și economii agronomic. Directorii cari din bună vreme și-au văzut de drum, au falsificat registrele și în mai multe rânduri au păgubit institutul. Complicele celor doi directori este și un oare-care Kauffmann Gyula, care a fost de câteva ori deja pedepsit. Paguba institutului se ridică la suma de 15.000 cor.

Dela »Tulipánszövetség«. Poliția din Budapesta a deținut pe Heltai Béla, secretarul dela »Tulipánszövetség«, pentru defraudare și înșelăciune. Heltai, care a falsificat registrele, a adus în încurcătură mai multe firme, din capitală. Alaltăieri după amiazi secretarul a fost transportat dela poliție la procuratură.

»Istoria patriei și elemente din istoria universală« pentru școlile populare de I. Darius. Referitor la notița ce s'a publicat în nrul 200 al Gazetii, că cartea aceasta este oprită de ministrul de culte și instrucțiune publică, și anume ediția a șasea și cu cele vechi, am onoare a rectifică aceea notiță*). Ediția VI din 1906 la ordinul ministrului s'a prelucrat din nou conform indigitațiilor și observațiunilor ce mi s-au făcut și în 1908 a apărut astfel prelucrată și aprobată de ministru sub Nr. 16,755/909. I. Darius, director școlar.

Comemorarea Iuliei Hasdeu. Eri s'au împlinit 20 de ani de la moartea Iuliei Hasdeu. Cu aceasta ocazie un număr de admiratori ai stinsei familiei Hasdeu au fost la cavoul de la Bellu. Intre aceia au fost d-nii Tudor Rădulescu, C. Notara și G. Ștefănescu, profesor la Conservator. D-l Ștefănescu, împreună cu d-nii Cerchez, Albu, C. Drăgulescu și Vasilescu au cântat la cavou »Melodia Postumă« și »Sursus« bucăți muzicale datorite Iuliei Hasdeu.

Importul grâului în Ungaria. În intervalul dela 1 până la 15 Septembrie s'au importat în Ungaria 60,142 tone de grâu străin. Cea mai mare parte, adică 42,018 tone au fost furnizate din România. După România urmează Serbia cu 12.691 tone, după aceea vine Rusia, Bulgaria și Bosnia.

Cel mai mare vas de război pe apă. La Portsmouth în Anglia s-a lansat eri noul vas »Dreadnought«, cel mai mare din câte s'au construit până acum. Vasul are o lungime de 150 metri, o lățime de 22 metri, pe lângă un deplasament de 22250 de tone. El e armat cu 10 tunuri de câte 12 țoli.

Odăjdil românești. Școala industrială, susținută de Reuniunea femeilor române din Sibiu, între alte lucruri frumoase pregătește și odăjdil, aplicând și la acestea numai motive originale românești. Materialul ce se întrebuințează la pregătirea odăjdililor e de calitate cea mai bună. Preoții noștri ar face un lucru de laudă, dacă având trebuința de odăjdil s'ar adresa cu comanda lor către școala amintită (Sibiu, str. Schew's nr. 15). Suntem deplin incredințați, că cu odăjdilile pregătite de școala industrială vor fi mulțumiți, fiind și mai frumoase și mai durabile ca cele confecționate de fabricile străine, cari nu se uită decât la câștig Reuniunea femeilor române din Sibiu, prin confecționarea de ornate bisericesti nu umblă după câștig, scopul ei este a da ocaziune bisericilor noastre, ca să se provadă cu ornate frumoase și trainice și a introduce pretutindena motivele de artă românească. Fără îndoială un scop nobil, care merită toată atențiunea din partea preoțiilor noastre de ambele confesiuni.

Ce se petrece în colonii. Morel, secretarul societății »Kongo Reform Association«, publică în »Daily News«, observațiunile făcute de un martor ocular asupra ororilor comise în Congo. Mulți bărbați, femei și copii au fost expulzați. Câteva femei au fost legate și au servit ca țință pentru revolverele Belgienilor. Altele au fost biciuite. Șeful unui tribu a fost spânzurat de mâini și de picioare și a trebuit să suporte pe piept o greutate de 70 funți. El a fost ținut două zile și două nopți în această poziție. Câteva femei au fost îngropate de vii. Un sat întreg a fost incendiat și transformat în cenușe. Locuitorii au fost biciuiți. Câteva femei au fost legate și așezate pe pământ, în prada furnicilor, până ce au încetat din viață în chinurile cele mai îngrozitoare. Belgienii au predat pe un indigen canibaților spre a fi mâncat.

Petrecerea cu dans ce »Reun'un a femeilor române din Sibiu« o aranjează în 13 Octombrie n. a. c. promite a fi o plăcută ocaziune de întâlnire pentru inteligența noastră. Invitări s'au trimis tuturor membrilor Asociațiunii și ai numitei reuniuni. Dacă cineva din gresală nu a primit invitare, să binevoiască a reclama.

) Noi am luat notița după »Brassói Lapok« și acum vedem unde zace eroarea. D-l I. Darius, ne-a prezentat aici însăși aprobarea ministrului din 24 Martie 1909 nr. 16,755. Ziarele noastre naționale sunt rugate a lua nota de aprobare a acestor cărți didactice. »N. R.«

Ar fi de dorit, ca damele noastre să apară cât mai multe în costumul național. Loje se pot prenota la prezidența reuniunii, doamna Maria Cosma. În ziua petrecerii biletele se vor vinde în odaia nr. 3 dela hotelul »Impăratul Romanilor« și seara la casă.

Pentru locuitorii în orașe, amployați etc. cari în urma ocupației sedentare și a muncii spirituale încordate sufer de nemistuire, prafurile Seidlitz ale lui Moll sunt o doctorie de casă indispensabilă, în urma efectului disolvant și regulareafuncțiunării stomacului. Prețul unei cutii 2 cor Se trimite zinic prin postă cu rambursă de farmacistul A. Moll, k. k. liferantul curții din Viena I. Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie să se ceară preparatul A. Moll, provăzut cu marea de contravenție și subscriere. — (3)

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 2 Octombrie. — »Neue Freie Presse« află din sursă bine informată, că în audiența de mâine a ministrului Kossuth, împăratul va face declarațiuni categorice, că dorește neapărat menținerea coaliției, cu toate divergențele ce există în sânul ei. Prin această declarațiune a împăratului situația se va clarifica intru câtva.

În caz când atitudinea elementelor radicale ale partidului independent ar zădărnici această soluție, se va numi probabil un *minister de funcționari*, care va proroga parlamentul ungar prin rescript imperial. După prorogarea parlamentului acest cabinet va face demersuri pentru împăcarea partidului independist cu partidul 67-ist.

Viena, 2 Oct. Se anunță în mod oficial că arhiducele Francisc Ferdinand a sosit eri în Viena și a fost primit de către împărat. Cu acest prilej »Wiener Abendblatt« scrie: Nu se poate susține, că audiența urmășului la tron nu stă în legătură cu cestiunile actuale politice și în primul rând cu cestiunea maghiară. Veste audienței în cercurile budapestane a produs mare senzație.

Viena, 2 Oct. Partidul creștin-social a publicat eri un comunicat, prin care declară că împăratul în nici un caz nu va însărcina partidul 48-ist cu formarea noului cabinet, nici chiar atunci dacă Kossuth i-ar prezenta într'adevăr proiectul reformei electorale, căci dacă partidul kossuthist ar ajunge la putere, el și-ar asigura domnia pentru câteva decenii și ar face tot posibilul spre a-și realiza programul în privința independenței economice și militare a Ungariei. Față de acest comunicat al creștinilor sociali, Kossuth a declarat corespondentului din Budapesta al ziarului »Neue Freie Presse« că creștinii sunt puternici, dar totuși nu așa de puternici spre a putea da ordine împăratului.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Râm.

Redactor respons.: Victor Braniscoe.

Să capetă pretutindenii

Cremă de dinți indispensabilă conservă dinți curați, albi și sănătoși.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultanți

on celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1908		1909	
13 Septembrie		5 September	12 September
128.230,046	190930046 Reser. metal. aur 96172162	132.892,846	134.717,162
	137300000 " Trate aur 38535000		
442,036	Argint și diverse monede	208,282	212,800
76.342,752	Portofoliu Român și străin.	82.392,825	90.301,036
12.825,800	*Impr. contra efec. publice 16271150		
17.683,817	" " " in cont-corent 18531547	33.802,832	34.802,697
11.999,924	Fonduri publice	11.999,924	11.999,924
15.480,553	Efectele fondului de rezervă	15.093,086	15.093,086
3.216,621	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3.151,121	3.151,121
5.955,390	Imobile	5.982,093	5.982,093
700,587	Mobilier și Mașini de Imprimerie	705,781	705,835
351,358	Cheltueli de Administrațiune	355,697	369,235
109.536,239	Depozite libere	120.106,745	118.668,745
20.353,012	Conturi curente	35.827.722	29.156,986
29.622,244	Conturi de valori	26.269.541	28.658.470
432.74,3790		468.788,495	473.819,160
	P a s i v :		
12.000.000	Capital	12.000,000	12.000,000
24.928.807	Fond de rezervă	26.727.618	26.727,618
3.734,034	Fondul amortis. imob. și material	3.992,572	3.992,572
279.559,620	Bilete de Bancă în circulațiune	302.919,870	209.298,990
2.190,642	Profit și Pierdere	2.237,648	2.237,648
791,037	Dobânzi și beneficii diverse	804,042	893,587
109.536,239	Depozite de retras	120.106.745	118.668,745
432.740.379		468.788.495	473.819,160
	Scomptul 5%		
	* Dobânda 5 1/2%		

MEDICUL
Dr. FRITZ HUBBES
ordinează începând din 1 Octomvrie n. în locuința sa din Târgul boilor Nr. 9. (2-5.)

Frumșetea.
Cea mai mare dorință a fiecărei dame este fără îndoială: a fi tot mai frumoasă și pentru a sune acest scop, să folosească de orice ocazie, își sulemenest- fața cu mijloace de necrezut, ceea ce în cele mai multe cazuri are de urmare, că fața în loc să devie mai frumoasă, se ruinează așa, încât este lipsă de timp lung și de îngrijire mare până ce se restaurează iarăși.
Rezultatul unic în lume, ce l'a obținut farmacistul din Arad Clemens de Földes cu **Margit-Crème** a sa (cu deosebire în Franța și Germania), a îndemnat pe mulți a imita acest mijloc de renume universal, nestricăcios și care singur are efect miraculos contra tuturor necurățănilor din față, pistru, pete de ficat, bubite etc. Aceasta natural, că nu a succ s nimărui, deoarece secretul preparării **Margit-Crèmei** nu-l știe decât inventatorul și producătorul, care și păstrează acest secret, pregătind întotdeauna singur acest preparat. **Margit-Crème** este prin urmare tot un fel, prelucrare este întotdeauna îngrijită, din care cauză efectul este rapid și sigur. De aceea să admoniază damele cu toată serioșitatea a nu și unge fața cu totfelul de alifii; să se folosească numai un astfel de mijloc care să recomandă și de medicii vestiți englezi, americani și francezi, ca un mijloc cu efect sigur, nestricăcios și pentru conservarea frumșeții. Acest mijloc cosmetic (de frumșete) de renume universal este **Margit-Crème** a lui **Földes**, care deja după o folosință de 4-5 zile schimbă tot l'pi-lea feței, depărtează pistru și petele de ficat, sgrăbunțele, coșuri, roșata feții și a măniori, dă feții frumșete ideală, vioicune și înfătoșare tinerească. Un borcan mic costă 1 cor, mare 2 cor. Săpun-**Margit** 70 fil., și **Pudră-Margit** (albă, roșă și cremă) 1 cor. Toate mijloacele aceste să pot folosi și separate. **Margit-Crème** a lui **Földes** se capătă în toată l' mea în fie-care farmacie mai mare dar dacă undeva nu s'ar afla, să ne adresăm direct la inventatorul: **CLÉMENS DE FÖLDES**, farmacist în **ARAD**.
Depozit principal în **BRAȘOV**: Julia; Hornung; Emil Jekelius; Franz Kelemens; Victor Klein; Rudolf Kugler; Lang & Theil droguie ie; Eug Neustädter; Heimr. Oberth; Victor Roth; Fridr. Stenner; Teusch & Tandler, droguerie. — **SIGHIȘOARA**: A. V. Linaner, farmacie.

WILHELM SCHMIDTS,
Franzelărie fină și de lux.
Butărie, Vânzare de făină.
Brașov, Str. Aței 3, Str. Hirsch 2.
In fie care zi se capătă de 3-oi **franzesele pro spete, și pâne de casă.**
Pâne neagră **Graham** proaspătă.
Cezonaci și Fizmeți proaspeți în fie-care zi.
La toate expozițiile unda s'u luat parte, p odasele mele au fost premiate cu cel dintăiu preț. La expoziția din București din anul 1906 premiat cu medalia de argint.

Anunț de licitație.
În 18 și 19 Oct. st. n. 1909 se vor vinde cu licitație obiectele ce sau amanetat din 19 Iulie 1908 până inclusive în 12 Sept. 1908 și anume: sub numărul 9895—1908 până inclusive cu Nr. 12373—1908, al căror termen au expirat și nu s'au rescumpărat.
Licitația va avea loc în localul **Caslei de zăoage**, dela 8 oare până la 11 oare a. m și în cas de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.
Obiectele, cari se vor vinde, sunt: Giuvaericale, Clasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Cioaie, Cositor, flanele, haine bărbătești și femeiesci, Cisme, Ghete și altele.
Vânzarea se face în bani gata.
Rescumpărarea sau înoirea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitație.
În ziua vânzării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.
Brassó. 25 Sept. 1909.
(1-3). Oficiul caslei de amanetare din Brașov.

GEORGE BUCĂ
croitor bărbătesc,
Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.
Confecționează:
Costume moderne.
Fason elegant.
Depozit de
Stofe veritabile englezești.

H. Kleverkaus
Brașov, Strada Hirsch 6.
FABRICANT DE
SALAMĂ și CĂRNĂTĂRIE (Selcher)
pus în mișcare cu motor
Recomandă: Șuncă prima calitate, limbi afumate, salamă, untură de porc, slănină afumată. Cu deosebire specialitate de cărnați cu hrean, așa numiți **Krenwürstel**.
Comandele se execută prompt și se expediază cu poșta ori și unde.
Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

Cursul pieței Brașov.
Din 2 Octomvrie n. 1909
Bancnote rom. Camp. 18.98 Vënd. 19.04
Argint român " 18.80 " 19.—
Lire turcesci " 21.50 " 21.60
Scris. fonc. Albina 5% 100.— " 101.—
Batele Rusesci " 263.15 " 2.56
Napoleondori. " 19.04 " 19.12
Salbeni " 11.20 " 11.40
Arel germane " 117.— " 117.50

Mașine de cusut
ORIGINALE SINGER
SINGER Co.
mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.
A se observa marca fabricii înregistrată.

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL
Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.
Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbiciose la stomac și pântece, în contra cărceilor și acrelei la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeiesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate **Coróna 2**— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.
Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll
Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răceală.
Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—
Săpun de copii a lui Moll.
Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metodel cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucați cor. —40 b. Cinc bucați cor. 1.80
Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.
Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL** Wien, I. Tuchlauben 9 c. și reg. furnisor al curții imperiale.
— Comande din provincie se efectuează șilnic prin rambursă postală —
La deposite se cere anumit preparatele provădute cu i călitura și marca de apărare a lui A. MOLL.
Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști **Ferd. Jekelius, Victor Roth** și en gros la **D. Eremias Nepoții.**

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.
Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta **orice comande** cu promptitudine și acurateță, precum:
IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ DEPIRIȘTE FORMATE.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.
AVANTURĂ.
REGISTRE ȘI IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
BILANȚURĂ.
Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
Couvert, în toată mărimca.
TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de **HOTELURI** și **RESTAURANTE.**
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.
Comandele eventuale se primesc în biurul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

"Gazete Transilvaniei" cu numărul a 10 hie se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tuungeria de p parcul Rudlof și la Eremias Nepoții.